

Certificació sanitària per a l'exportació dels productes d'origen animal destinats a consum humà a Catalunya – Febrer 2017

Marc Legal

El Reial Decret 993/2014 de 28 de novembre regula el procediment i els requisits de la certificació veterinària oficial per a l'exportació i, entre altres, estableix que per a l'exportació de productes d'origen animal destinats a consum humà a països tercers que exigeixen requisits addicionals en matèria de sanitat animal o de salut pública diferents als previstos a la normativa de la UE (recollits en el corresponent acord sanitari o ASE), l'establiment productor final ha de disposar d'un *sistema d'autocontrol* auditat favorablement per un organisme independent de control (OIC) que li permeti garantir el compliment dels requisits exigits pel país tercer. A més, per cada partida que hagi de ser expedida per a la seva exportació, el responsable de l'establiment productor final ha de signar una declaració conforme disposa de tota la informació necessària per poder comprovar el compliment dels requisits continguts a l'ASE i garantir la traçabilitat de la partida.

Procediment proposat pel MAPAMA

El Ministeri ha dissenyat un procediment per donar compliment al que s'estableix al RD en relació a l'exportació de productes d'origen animal destinats a consum humà. Aquest procediment s'inicia a les explotacions d'origen de la carn, productes (llet, ous o mel), subproductes o elaborats que finalment s'exportaran, de les quals cal certificar la seva situació sanitària en relació a les malalties incloses a l'ASE corresponent. Entre aquestes malalties n'hi ha de control oficial i de control no oficial.

Aquesta certificació rep el nom de *declaració veterinària responsable (DVR)* i el seu destinatari és l'establiment que compra els animals o productes (l'escorxador en el cas d'animals vius o el primer comprador en el cas de la llet, mel i ous).

Els DVR es queden a nivell d'aquest primer establiment i serviran de base per tal que el seu responsable expedeixi una declaració (DAC) per cada partida que surt del seu establiment conforme disposa de tota la informació necessària per poder garantir la traçabilitat de la mateixa i comprovar el compliment dels requisits continguts a l'ASE.

L'establiment productor final és l'últim establiment que rep la carn, productes, subproductes o elaborats abans de ser exportats i per això ha de ser auditat favorablement per part d'un Organisme Independent de Control (OIC) que verifiqui el compliment dels requisits exigits pel país tercer en totes les partides de productes destinades a exportació.

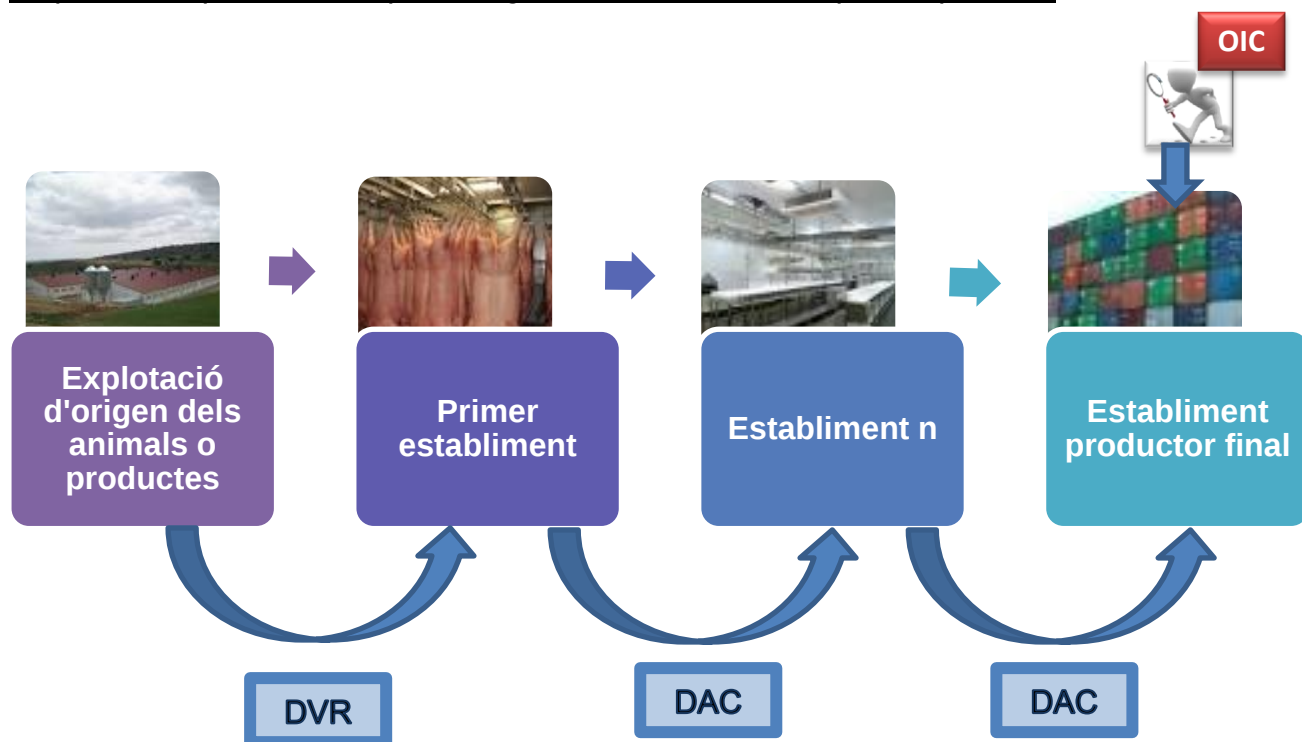
El resultat favorable de l'auditoria el permet formar part de la llista d'establiments autoritzats a exportar. En el moment de l'exportació, el veterinari del PIF només comprova que l'establiment formi part de la llista.

Es pot consultar la llista d'establiments autoritzats al següent enllaç:

http://www.mapama.gob.es/es/ganaderia/temas/comercio-exterior-ganadero/comercio-exterior-ganadero-import-export-/establecimientos_autorizados.aspx

Esquema del procediment per a la gestió de la certificació per l'exportació:

Plantejament a Catalunya

Un cop analitzada la proposta inicial del Ministeri, les seves possibles conseqüències, així com les necessitats del sector, a Catalunya s'implantarà un sistema que:

- **Exclou la certificació de la situació de les malalties de control oficial del document DVR, de manera que el DVR només farà referència a les malalties no subjectes a control oficial i seran els veterinaris responsables d'explotació els encarregats de la seva emissió.**
- **Preveu un sol model de DVR per espècie i uns criteris uniformes perquè els veterinaris responsables de les explotacions puguin o no certificar els diferents requisits inclosos al DVR i assegurar així la veracitat de la certificació inclosa al DVR.**

1. Informació sobre les malalties de control oficial

Les següents malalties es troben incloses en programes sanitaris oficials a Catalunya. Els SVO són els responsables d'aportar-ne la informació:

BRUCELOSIS (<i>B. abortus</i>)	BOVÍ
TUBERCULOSIS BOVINA	
BRUCELOSIS (<i>B. Melitensis</i>)	OVÍ I CABRUM
TUBERCULOSIS CAPRINA	
SCRAPIE	
SALMONELLA (<i>s. tiphimurium</i> , <i>S. enteritidis</i>)	AUS
BRUCELLA SUIS (només Centres Recollida Material Genètic)	PORCÍ
MIXOMATOSIS (només és obligatòria la qualificació per als centres de selecció, multiplicació i centres d'inseminació artificial)	CONILLS
HEMORRAGICA DEL CONEJO (només és obligatòria la qualificació per als centres de selecció, multiplicació i centres d'inseminació artificial)	

Per tal de simplificar la gestió de la certificació a nivell d'explotació, la informació relativa a les malalties sotmeses a control oficial **no constaran al DVR**. Aquesta informació es desprèn de tota la documentació i els circuits ja establerts actualment per a la comunicació d'aquestes dades:

- CSM i DST (guies i autoguies)
- Certificats de sanejament i/o comunicacions de positius al primer comprador en el cas de la llet i ous.

2. Model únic de DVR per espècie

Així doncs, **a Catalunya el DVR és un document que només recull la informació sobre l'estat sanitari de les explotacions en relació a malalties que no es troben sotmeses a control oficial.**

Per facilitar la seva gestió, s'ha desenvolupat un model únic de DVR per cada espècie (annexes).

Les següents malalties no compten amb un programa sanitari oficial a Catalunya i per tant són les que s'inclouen als diferents models de DVR. La seva certificació es farà segons els textos harmonitzats acordats per les CCAA:

PARATUBERCULOSIS (llet i carn)	BOVÍ
CARBUNCO (llet i carn)	
TUBERCULOSIS CAPRINA (llet)	CABRUM
CARBUNCO (llet i carn)	
PARATUBERCULOSIS (llet i carn)	
MAEDI-VISNA (llet)	
AGALAXIA CONTAGIOSA (llet)	
AGALAXIA CONTAGIOSA (llet)	OVÍ
CARBUNCO (llet i carn)	
PARATUBERCULOSIS (llet i carn)	
MAEDI-VISNA (llet)	
CÓLERA AVIAR (ous i carn)	AUS
LARINGOTRAQUEITIS INFECCIOSA (carn)	
BRONQUITIS INFECCIOSA AVIAR (carn)	
BURSITIS INFECCIOSA (carn)	
HEPATITIS VIRAL CON CUERPOS DE INCLUSIÓN (carn)	
M. GALLISEPTICUM /M SYNOVIAE (carn)	
ENCEFALOMIELITIS INFECCIOSA AVIAR (carn)	
TUBERCULOSIS AVIAR (carn)	
LEUCOSIS LINFOIDE (carn)	
ANEMIA INFECCIOSA VIRAL (carn)	
SINDROME CABEZA HINCHADA (carn)	
ENFERMEDAD DE MAREK (carn)	
PRRS	PORCÍ
TUBERCULOSIS	
BRUCELLA SUI	
RINITIS ATRÓFICA	
PLEURONEUMONÍA PORCINA	
LEPTOSPIROSIS	
MIXOMATOSIS	CONILLS
HEMORRAGICA DEL CONEJO	
TULAREMIA	
LOQUE AMERICANA	ABELLES
VARROA	
Necrosis Pancreática Infecciosa	PEIXOS
Renibacteriosis	

El document adjunt inclou els textos normalitzats per malaltia:

DVR-PR-EXP
 11-5-2016.pdf

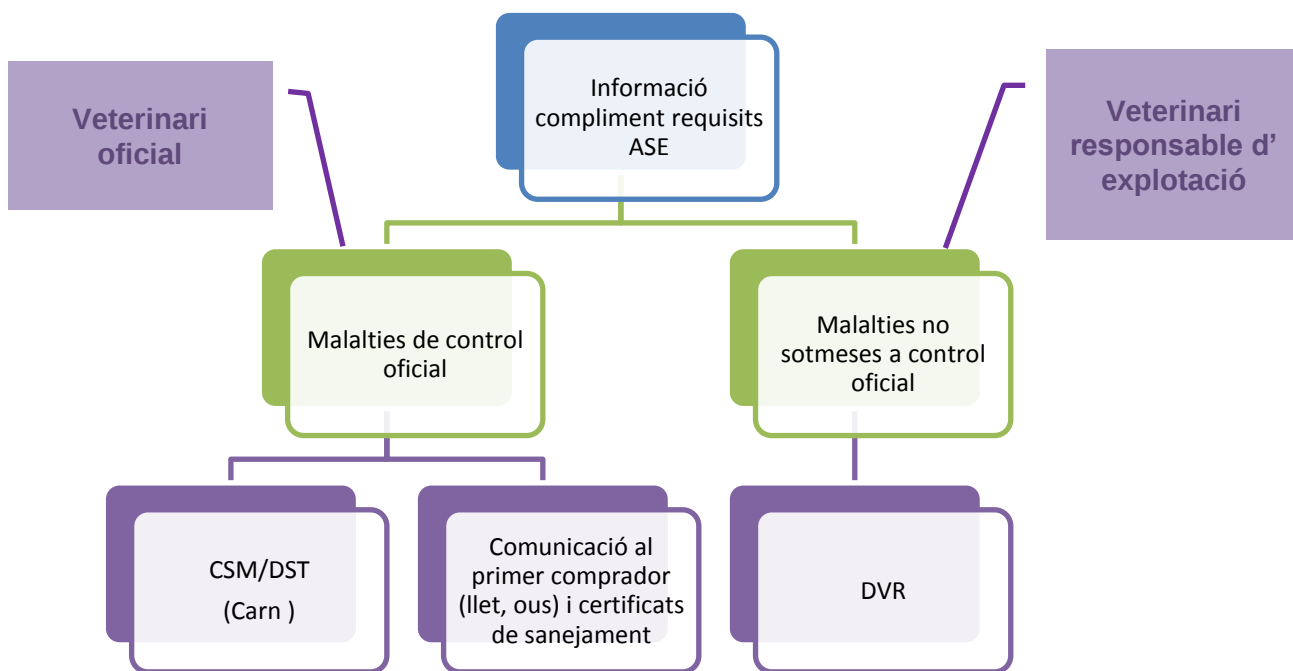
3. Paper del veterinari responsable d'explotació

Per tant, els veterinaris responsables d'explotació (no habilitats) seran els encarregats de certificar l'estat sanitari de les explotacions en relació a les malalties incloses als diferents DVR, de manera que el DARP quedarà fora del circuit VETERINARI-TITULAR D' EXPLOTACIÓ-PRIMER ESTABLIMENT.

Tot i això, la vinculació entre el veterinari responsable i l'explotació s'ha de registrar a la OC.

D'altra banda, seria convenient que s'acordin (a nivell de CCVC i sector) els criteris sota els quals el veterinari podrà certificar aquest estat sanitari per a cadascuna de les malalties.

Esquema del sistema de gestió de la certificació a Catalunya

Procediment per a l'emissió del DVR

1. Els titulars de les explotacions en les que es produeixen animals dels quals se n'exporten els seus productes (o les empreses que els representin), hauran de sol·licitar un DVR específic d'espècie (annexes 1, 2, 3, 4, 5, 6) al veterinari responsable de la seva explotació.
2. El titular de l'explotació haurà de comunicar prèviament a la OC del DARP la seva vinculació amb el veterinari responsable. En aquest sentit, aquelles explotacions que allotgen diferents espècies poden disposar d'un veterinari responsable per cada espècie (annex 7).
3. El veterinari responsable certificarà l'estat de les diverses malalties incloses al DVR en funció de l'espècie en base a criteris objectius i dades contrastables.
4. Un cop signat, el titular de l'explotació (o el seu representant) farà arribar fotocopiats o escanejats aquest DVR a tots els primers establiments que rebin animals o productes de l'explotació i que requereixin el DVR per al seu sistema d'autocontrols.
5. El titular de l'explotació (o el seu representant) sol·licitarà un nou DVR quan acabi la vigència de l'anterior.
6. El titular de l'explotació conservarà els DVR originals durant 5 anys.
7. El veterinari codificarà els DVR que signi seguint el següent format: Any/Marca Oficial/Núm. ordre/Núm. Col·legiat (AAAA/NNN0LL/NNN/LNNNN) i portarà un registre dels DVR que signi, el qual conservarà un mínim de 5 anys.
8. En cas que en el període de vigència del DVR la situació d'alguna de les malalties certificades pel veterinari responsable canviï, el titular de l'explotació i el propi veterinari tenen la obligació de comunicar-ho al/als primer/s establiment/s i a les autoritats competents en cas que es tracti de malalties de comunicació obligatòria..

Certificació de les malalties sotmeses a control oficial

Els serveis veterinaris oficials del DARP certifiquen la situació sanitària de les explotacions d'origen per diferents vies en funció del tipus d'establiment que rep els animals o productes:

a) En el cas que el primer establiment sigui un escorxador

Els documents que certifiquen la situació de les malalties sotmeses a control oficial a l'explotació d'origen dels animals són:

- El certificat sanitari de moviment (CSM), signat pel veterinari oficial o habilitat a l'efecte.
- El document sanitari de trasllat (DST), que emet el propi titular de l'explotació, sempre que compleixi favorablement els programes sanitaris oficials, de manera que si un moviment arriba a escorxador emparat amb DST cal interpretar que l'explotació és lliure de malalties sotmeses a control oficial.

En tots els **CSM** hi consta un literal relatiu a la qualificació sanitària de les explotacions. En funció de l'espècie les qualificacions favorables són:

1. Boví

Tuberculosi	T3	Indemne
Brucel·losi	B4	Oficialment Indemne

- Les qualificacions diferents de T3 i B4 indiquen que l'explotació no és indemne i que és o ha estat positiva en els darrers mesos o que està en vies d'obtenció de la qualificació, de manera que no es podria certificar que han estat lliures de tuberculosi els últims mesos.
- En relació a la brucel·losi bovina cal destacar que Catalunya ja ha iniciat els tràmits per ser declarada regió oficialment indemne de la malaltia.

2. Porcí

Aujeszky	A4	Oficialment Indemne
	A3	Indemne
Brucel·losi	B4	Oficialment Indemne

- A Catalunya no hi ha casos d'Aujeszky des de l'any 2009.
- Les úniques explotacions porcines en les quals es realitza vigilància oficial de la brucel·losi són els centres de recollida de material genètic.

3. Oví i cabrum

Brucel·losi	M4	Oficialment Indemne
	M3	Indemne

- Les qualificacions diferents a M4 o M3 indiquen que l'explotació és o ha estat positiva en els darrers mesos o que està en vies d'obtenció de la qualificació, de manera que no es podria certificar que han estat lliures de brucel·losi els últims mesos.
- Cal tenir present que a Catalunya no hi ha explotacions positives a *brucel·la melitensis* des de l'any 2015.
- Respecte a la tremolor ovina o Scrapie totes les explotacions ovines es consideren incloses dins del Programa nacional de vigilància i control de les EETs als petits remugants i si es declarés un focus aquest es publicaria a la pàgina web de RASVE i s'indicaria a la documentació sanitària de trasllat.

4. Aviram

Salmonel·la	"No s'ha detectat S. Enteritidis ni S. Typhimurium, en els darrers 90 dies"

- En el cas de salmonel·la no existeix una qualificació concreta de les explotacions, però a la guia de moviment hi constarà aquest literal.

b) En el cas que el primer establiment sigui un comprador de llet

Es considerarà que una explotació compleix els requisits necessaris per a la certificació relativa a tuberculosi i brucel·losi sempre que els SVO no comuniquin resultats desfavorables a les proves de sanejament.

En cas que una explotació obtingui resultats desfavorables al sanejament, els SVO de la OC on s'ubiqui l'explotació d'origen de la llet comunicaran al primer comprador de la llet l'aparició d'animals positius a tuberculosi o brucel·losi mitjançant el model corresponent. Així mateix, comunicaran la recuperació de la qualificació.

No obstant, a sol·licitud del titular de l'explotació o el seu representant, els SVO podran emetre un certificat anualment on consti que l'explotació d'origen ha obtingut resultats favorables.

Les mateixes indicacions detallades a l'apartat a) en relació al Scrapie són d'aplicació en el cas de la llet, a més, es notificaria al primer comprador l'aparició d'animals positius a Scrapie.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**
Servei de Prevenció en Salut Animal

c) En el cas que el primer establiment sigui un comprador d'ous

Es considerarà que una explotació compleix els requisits necessaris per a la certificació relativa a salmonel·la sempre que els SVO no comuniquin resultats desfavorables en el Programa de control de salmonel·les.

Els SVO de la OC on s'ubiqui l'explotació d'origen dels ous comunicaran l'obtenció de resultats positius a salmonel·la als compradors mitjançant el model corresponent.

Barcelona, 31 de març de 2017

Servei de Prevenció en Salut Animal